

Spis treści

Działalność Oddziału	2
Kalendarium Oddziału	2
Z posiedzeń Zarządu Oddziału	4
Przyjęcia i skreślenia członków Oddziału	7
Kursy przygotowawcze do egzaminu na certyfikat kompetencji zawodowych w transporcie drogowym	7
Z życia Oddziału	8
Wyjazd techniczno-integracyjny „Odkrywamy Małopolską Autostradę – Inwestujemy w Ścianę Wschodnią”	8
Odsłonięcie tablicy pamiątkowej Ryszarda Ruska	9
Spotkanie świąteczne Oddziału	17
Prelekcje Krajowego Klubu Miłośników Historii i Zabytków Transportu	22
Kandydaci do nagrody Ernest 2013	28
Walne zebranie sprawozdawczo-wyborcze członków Oddziału	28
Dane statystyczne dotyczące Oddziału za rok 2013	28
Odszedł od nas kol. Edward Tylman	31
Z działalności Kół Zakładowych	33
Spotkanie świąteczne Koła SITK przy Mota-Engil Central Europe S.A.	33
Spotkanie Klubu Seniora	34
Noworoczne spotkanie Komisji ds. Seniorów i Pomocy Koleżeńskiej Krakowskiej Rady FSNT NOT	34
Spotkanie „Sinusowe”	35
Walne Zgromadzenie Sprawozdawczo-Wyborcze Klubu Seniora SITK RP w Krakowie	38
Konferencje i seminaria	39
Konferencje i seminaria organizowane przez Oddział w Krakowie	39
Nowoczesne technologie i systemy zarządzania w transporcie szynowym	39
Modelowanie podróży i prognozowanie ruchu	44
Z działalności Ośrodka Rzeczoznawstwa	45
Udział w przetargach	45
Zawarte umowy	46
Z działalności całego SITK RP	47
Spotkanie Krajowego Klubu Seniora w Zielonej Górze	47
Posiedzenie Zarządu Krajowego Klubu Miłośników Historii i Zabytków Transportu SITK RP	48
Rozmaiwości	50
Podsumowanie testów autobusów elektrycznych w rzeczywistych warunkach komunikacji miejskiej	50

Działalność Oddziału

Kalendarium Oddziału

Grudzień 2013

<i>Data</i>	<i>Godzina</i>	<i>Spotkanie</i>	<i>Osoby odpowiedzialne</i>
04-06 grudnia		Konferencja „Nowoczesne technologie i systemy zarządzania w transporcie szynowym”, XII edycja, Zakopane	J.Majerczak, J.Mrowińska
09 grudnia	17.00	Uroczyste spotkanie świąteczne członków Oddziału i gości, Restauracja Śląska, ul. Królewska 1	M.Szałkowski, biuro
12 grudnia	15.30	Spotkanie Członków Koła Grodzkiego	J.Mrowińska
12 grudnia	16.00	Spotkanie gwiazdkowe Koła Mota Engil Central Europe S.A. w siedzibie Firmy	D.Schwertner
16 grudnia	16.00	Prelekcja „Tak jest – Azja”, siedziba Oddziału, ul. Siostrzana	J.Hydzik
17 grudnia		Posiedzenie Zarządu Krajowego SITK RP, Warszawa	M.Szałkowski

Styczeń 2014

<i>Data</i>	<i>Godzina</i>	<i>Spotkanie</i>	<i>Osoby odpowiedzialne</i>
07 stycznia	17.00	Spotkanie oplatkowe Komisji ds. Seniorów i Pomocy Koleżeńskiej Krakowskiej Rady FSNT NOT	S.Maniewski
13 stycznia	17.00	Zebrań Zarządu Oddziału, ul. Siostrzana	M.Szałkowski, J.Mrowińska
14 stycznia	11.00	Posiedzenie Rady Prezesów SITK RP, Warszawa	M.Szałkowski
14 stycznia	16.30	Spotkanie Noworoczne Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa, ul. Czarnowiejska 80	A.Reszczyk
20-24 stycznia	15.00 - 20.00	Kurs przygotowawczy do egzaminu na certyfikat kompetencji zawodowych w transporcie drogowym	M.Szałkowski, J.Mrowińska
21 stycznia		Posiedzenie Zarządu Krajowego SITK RP, Warszawa	M.Szałkowski
25 stycznia		Przekazanie do Zarządu Krajowego Sprawozdania Statystycznego Oddziału z rok 2013	J.Mrowińska, biuro
27 stycznia	16.00	Prelekcja „Tak jest - Azji ciąg dalszy”, siedziba Oddziału, ul. Siostrzana	J.Hydzik
28 stycznia	16.00	Świąteczno-noworoczny „SINUS” Klubu Seniora, siedziba Oddziału, ul. Siostrzana	M.Szałkowski, J.Mrowińska
30 stycznia	11.00	Spotkanie Zarządu Klubu MHIKT, siedziba Oddziału, ul. Siostrzana	J.Hydzik

31 stycznia		Zgłoszenie do Zarządu Krajowego propozycji kandydata na Członka Honorowego z Oddziału	Zarząd Oddziału, J.Mrowińska
31 stycznia	16.30	Zebranie sprawozdawczo-wyborcze Koła SITK przy Mota Engil Central Europe S.A.	M.Bleszyński

Luty 2014

<i>Data</i>	<i>Godzina</i>	<i>Spotkanie</i>	<i>Osoby odpowiedzialne</i>
03 luty	17.00	Zebranie Zarządu Oddziału, ul. Siostrzana	M.Szałkowski, J.Mrowińska
04 luty	15.30	Zebranie sprawozdawczo-wyborcze Krakowskiego Koła Kolejarzy	M.Szałkowski
06 luty	6.30	Zebranie sprawozdawczo-wyborcze Koła w Międzynarodowym Porcie Lotniczym Kraków Balice	Ł.Franek
06 luty	16.30	Zebranie sprawozdawczo-wyborcze Koła Grodzkiego, siedziba Oddziału, ul. Siostrzana	J.Mrowińska, A.Reszczyk
13 luty	15.00	Zebranie sprawozdawczo-wyborcze Koła SITK przy Zespole Szkół nr 1, siedziba Oddziału, ul. Siostrzana	J.Mrowińska, J.Hydzik
17-21 luty	15.00 - 20.00	Kurs przygotowawczy do egzaminu na certyfikat kompetencji zawodowych w transporcie drogowym	M.Szałkowski, J.Mrowińska
19 luty	14.00	Zebranie sprawozdawczo-wyborcze Koła przy GDDKiA Oddział w Krakowie	A.Reszczyk, A. Szarata
19 luty	14.30	Zebranie sprawozdawczo-wyborcze Koła przy MPK S.A. w Krakowie	D.Schwertner
19 luty		Zebranie sprawozdawczo-wyborcze Koła przy GDDKiA Rejon Kraków	Z.Schumacher
25 luty	16.00	Nadzwyczajne posiedzenie Krakowskiej Rady FSNT NOT - przeprowadzenie wyborów uzupełniających do Zarządu i Komisji Rewizyjnej, budynek NOT, ul. Straszewskiego 28	M.Szałkowski
26 luty	11.00	Zebranie sprawozdawczo-wyborcze SITK RP Oddział w Katowicach	M.Szałkowski
27 luty	16.00	Zebranie sprawozdawczo-wyborcze Klubu Seniora, siedziba Oddziału, ul. Siostrzana	M.Szałkowski
28 luty		Zebranie sprawozdawczo-wyborcze Koła przy ZUE S.A. w Krakowie	A.Bryksy
28 luty	16.00	Zebranie sprawozdawczo-wyborcze Koła w Politechnice Krakowskiej	A.Reszczyk, M.Szałkowski
28 luty		Przesłanie wniosków o nagrodę „Ernest 2013” do Zarządu Krajowego	J.Mrowińska, biuro

Opracowanie: Janina Mrowińska
Sekretarz Oddziału

Z posiedzeń Zarządu Oddziału

Posiedzenie Zarządu Oddziału w dniu 9 grudnia 2013r.:

- * Opracowano oświadczenie do prasy i na stronę Oddziału dotyczącą stanowiska Zarządu Oddziału w związku z insynuacjami opublikowanymi w jednej z gazet codziennych pod adresem Członków Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji RP.

Posiedzenie Zarządu Oddziału w dniu 13 stycznia 2014r.:

- * Omówiono przebieg konferencji *Nowoczesne technologie i systemy zarządzania w transporcie szynowym*, która odbyła się w Hotelu Mercure Kasprowy w Zakopanem w dniach 04 – 06.12.2013r.
- * Prezes przekazał informację na temat przebiegu spotkania świątecznego Oddziału z przedstawicielami kół, które odbyło się w Restauracji Śląskiej w dniu 9 grudnia 2013r.
- * A.Szarata poinformował o przygotowaniach do konferencji nt: *Modelowanie podróży i prognozowanie ruchu*, planowanej w terminie 12-13 czerwca 2014r.
- * Zarząd w drodze głosowania jawnego, na wniosek przewodniczących ośmiu kół, jednogłośnie podjął decyzję o przeniesieniu na rok 2014 niewykorzystanych składek.
- * Zarząd w drodze głosowania jawnego jednogłośnie podjął decyzję o zmianie nazwy koła działającego w PRK Kraków S.A. na Koło w ZUE S.A.
- * Prezes przekazał szczegółowe informacje na temat organizacji Walnego Zebrania Sprawozdawczo – Wyborczego Oddziału, które odbędzie się w dniu 17 marca br. w Klubie Garnizonowym przy ul. Zyblikiewicza w Krakowie.
- * Zarząd podjął decyzję o wysłaniu do Zarządu Krajowego wniosku o nadanie godności Członka Honorowego Stowarzyszenia dla kol. Andrzeja Kollbeka.
- * Prezes zaapelował o zgłaszanie propozycji imprez do planu pracy Oddziału na rok 2014.
- * Prezes poinformował o planowanej kolejnej edycji konkursu na najlepsze prace dyplomowe dla uczelni wyższych w Krakowie. Organizatorem konkursu i Przewodniczącym Sądu Konkursowego jest Wiceprezes Oddziału A.Kollbek.

- * Zarząd rozpatrzył wnioski o przyznanie zapomóg losowych dla członków Oddziału.
- * Zarząd rozpatrzył wnioski o przyjęcie do Oddziału nowych członków i skreślenie z listy Oddziału członków.
- * Prezes przekazał informacje na temat planowanych zebrań sprawozdawczo-wyborczych w kołach, prosząc członków Zarządu delegowanych do kontaktu z tymi kołami o udział w zebraniach.
- * Prezes przekazał wstępne informacje na temat bilansu Oddziału za rok 2013.
- * Zarząd przedyskutował kandydatury do nagrody Ernest 2013 w poszczególnych kategoriach.
- * Poinformowano o złożonym wniosku o nadanie tytułu rzeczoznawcy SITK.
- * Poinformowano o otrzymanym z Fundacji *Pomóż i Ty* podziękowaniu za wsparcie finansowe dla fundacji przekazane w ubiegłym roku.
- * Poinformowano o sprawozdaniu Koła w Mota-Engil Central Europe S.A. z uroczystości odsłonięcia tablicy pamiątkowej poświęconej Kol. Ryszardowi Ruskowi.
- * Poinformowano o sprawozdaniu Koła w Mota-Engil Central Europe S.A. ze spotkania świątecznego.
- * Poinformowano o otrzymaniu biuletynu informacyjnego z Oddziału w Rzeszowie.
- * Prezes poinformował o zasięgnięciu opinii prawników z kancelarii prawnej na temat ew. reakcji Oddziału na szkalujące artykuły w prasie lokalnej, które ukazały się w listopadzie i grudniu ub. roku.
- * Przekazano zaległe życzenia imieninowe kol. Andrzejowi Kollbekowi i Andrzejowi Szaracie.

Posiedzenie Zarządu Oddziału w dniu 3 lutego 2014r.:

- * Kol. A.Szarata przekazał informacje nt. stanu przygotowań do konferencji *Modelowanie podróży i prognozowanie ruchu* zaplanowanej w czerwcu br.
- * Zarząd w drodze głosowania jawnego podjął decyzję o przeniesieniu niewykorzystanych składek Krakowskiego Koła Kolejarzy na rok 2014.
- * Zarząd przedyskutował i zaproponował kandydatury do nagrody Ernest 2013 w poszczególnych kategoriach.

- * Prof. Wiesław Starowicz przedstawił aktualną sytuację w Zarządzie Krajowym.
- * Poinformowano o podjętej w dniu 21.01.2014r. uchwale Zarządu Krajowego w sprawie nowego sposobu finansowania wspólnych działań na rzecz członków Stowarzyszenia (wprowadzono opłaty za zgłoszenia do konkursu Ernesty i konkursu na najlepszego Kronikarza oraz odpłatność za przyznane odznaczenia stowarzyszeniowe).
- * Zarząd w drodze głosowania jawnego dokonał przyjęć nowych członków i skreśleń z listy członków Oddziału.
- * Prezes omówił działalność finansową Oddziału w roku 2013 i przedstawił wstępne wyniki bilansu finansowego, rok zakończył się znacznym zyskiem.
- * Zarząd podjął uchwałę w sprawie prowadzenia redakcji i obsługi administracyjnej i finansowej czasopisma *Transport Miejski i Regionalny* w Oddziale.
- * Zarząd omówił sprawy związane ze zbliżającymi się wyborami do władz Oddziału na nową kadencję.
- * Sekretarz Oddziału J.Mrowińska zapoznała członków Zarządu z danymi statystycznymi dotyczącymi działalności Oddziału w różnych obszarach w roku 2013.
- * Poinformowano o otrzymanym z Zarządu Krajowego programie działania na lata 2014-2018.
- * Poinformowano o nadzwyczajnym posiedzeniu Krakowskiej rady FSNT NOT ws. przeprowadzenia wyborów uzupełniających do Zarządu i Komisji Rewizyjnej, które odbyło się w dniu 28.01.2014r. Z przyczyn formalnych wyborów nie przeprowadzono. Kolejne spotkanie zaplanowano w terminie 25.02.2014r.
- * Poinformowano o otrzymanym od Komisji ds. Seniorów i Pomocy Koleżeńskiej przy KR FSNT NOT podziękowaniu za udzielone wsparcie finansowe.
- * Kol. A.Reszczyk przekazała informację ze spotkania MOIIB dotyczącego współpracy Izby z SITK.
- * Członkowie Zarządu przekazali życzenia imieninowe Prezesowi Mariuszowi Szalkowskiemu.

Przyjęcia i skreślenia członków Oddziału

W okresie 01.12.2013r. – 28.02.2014r. przyjęto do Oddziału: Joannę Sajdok i Monikę Galas do Koła w GDDKiA Rejon Kraków, Marka Bauera i Aleksandrę Ciastoń-Ciulkin do Koła w Politechnice Krakowskiej oraz Macieja Fijaka do Krakowskiego Koła Kolejarzy.

Z listy członków skreślono: Włodzimierza Nazimka z Koła w MPK S.A. w Krakowie, Monikę Czechowską z Koła w GDDKiA Oddział w Krakowie oraz Rafała Berę z Koła w ZUE S.A.

*Opracowanie: Joanna Mitis
Biuro Oddziału*

Kursy przygotowawcze do egzaminu na certyfikat kompetencji zawodowych w transporcie drogowym

W okresie 01.12.2013r. – 28.02.2014r. Oddział zorganizował dwie edycje kursów przygotowawczych do egzaminu na certyfikat kompetencji zawodowych w transporcie drogowym: w dniach 20-24 stycznia oraz 17-21 lutego br. (łącznie w kursach uczestniczyło 25 osób). Kierownikiem kursów był Mariusz Szałkowski, a Sekretarzem Janina Mrowińska. Kolejna edycja kursu zaplanowana jest w terminie 03-07 marca br.

*Opracowanie: Janina Mrowińska
Sekretarz Oddziału*

Z życia Oddziału

Wyjazd techniczno-integracyjny „Odkrywamy Małopolską Autostradę – Inwestujemy w Ścianę Wschodnią”

Wyjazd o tej tematyce, zorganizowany został przez Koło Grodzkie i SITK RP Oddział w Krakowie i odbył się w dniach 21 – 22 września br. Celem wyjazdu było zapoznanie się z budową autostrady A-4 na odcinku Dębica – Rzeszów – Jarosław – Korczowa (granica Państwa), a także zwiedzenie Zamościa i Sandomierza.

W informatorze nr 3/2013 zamieszczona została obszerna informacja na temat części technicznej wyjazdu, w tym numerze Informatora zamieszczamy opis bogatego programu turystyczno-historycznego zrealizowanego przez uczestników.

W pierwszym dniu wyjazdu uczestnicy zwiedzili poszczególne odcinki i węzły autostrady A4 zapoznając się z aktualnym stanem budowy i stopniem zaawansowania prac. Wieczorem udali się do Zamościa, gdzie zostali zakwaterowani w hotelu Mercure. Po kolacji wyruszyli na nocny spacer po tym urokliwym mieście. Kolejny dzień rozpoczął się ponownie zwiedzaniem Zamościa, ale już pod opieką profesjonalnego przewodnika. Zwiedzanie miasta, nazywanego Perłą Renesansu rozpoczęło się od Wielkiego Rynku, przy którym wznosi się charakterystyczny budynek zamojskiego ratusza. Doskonale zachowany unikalny zespół architektoniczno-urbanistyczny Starego Miasta, został wpisany w 1992 roku na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego UNESCO.

Zamość to Stolica Zamojszczyzny – miasto liczące ok. 65 tys. mieszkańców, położone w południowej części Wyżyny Lubelskiej, administracyjnie należące do woj. lubelskiego, obecnie jest siedzibą powiatu i diecezji zamojsko - lubaczowskiej. Jest też węzłem komunikacyjnym na trasie Warszawa – Lwów.

Przez miasto przebiegają dwie drogi krajowe: Nr 17 (E372) Warszawa – Lublin – Zamość – Tomaszów Lubelski – przejście graniczne Hrebenne i dalej do Lwowa, będąca częścią drogi szybkiego ruchu Via Intermare łączącej wybrzeża Bałtyku i Morza Czarnego (Gdańsk – Warszawa – Lwów – Odessa) oraz Nr 74: Sulejów k. Piotrkowa Trybunalskiego – Kielce – Kraśnik – Zamość – Hrubieszów – przejście graniczne w Zosinie (biegnąca dawnym Traktem Królewskim

z Krakowa i Pragi do Kijowa). Z Zamościa wychodzą trzy drogi wojewódzkie: 837 Zamość – Żółkiewka – Piaski, 843 Zamość – Skierbieszów – Chełm, 849 Zamość – Józefów – Wola Obszańska. Kierowcy korzystać mogą z trzech obwodnic: Obwodnicy Zachodniej, Śródmiejskiej oraz Hetmańskiej – głównej, poprowadzonej od północno - wschodniej strony miasta.

Renesansowe, kolorowe kamieniczki w Rynku Zamojskim

Kolej dotarła do Zamościa w roku 1916. Obecnie przez centrum miasta, na kierunku wschód - zachód, przebiega normalnotorowa linia kolejowa Zawada - Zamość - Hrubieszów Miasto, dla ruchu osobowego i towarowego, z odgałęzieniami do zakładów przemysłowych. Po stronie północnej przebiega linia szerokotorowa (LHS), ze Sławkowa na Ukrainę (ruda żelaza dla Huty Katowice).

Obecnie jest to ośrodek przemysłowo - usługowy (m.in. fabryka mebli Black Red White), naukowy i oświatowy (tradycje Akademii Zamojskiej, szkoły wyższe i średnie), kulturalny (działa tu m.in. słynna Orkiestra Symfoniczna im. K. Namysłowskiego - dawniej Polska Orkiestra Włościańska, liczne muzea – m.in. Okręgowe Muzeum Techniki Drogowej i Mostowej Okręgu Lubelskiego), a także turystyczny.

Zamość był lokowany w 1580 roku a w roku 1589 został stolicą założonej przez Jana Zamojskiego Ordynacji Zamojskiej (do 1821 roku, kiedy to stolicę ordynacji przeniesiono do Zwierzyńca, a miasto stało się własnością rządową). Prężnie rozwijał się jako ośrodek rzemiosła i kupiectwa, położony na skrzyżowaniu szlaków handlowych z Warszawy i Lublina do Lwowa oraz z Krakowa przez Sandomierz na Ruś, otrzymując liczne przywileje, m.in. prawo składu. Stał się miastem wielonarodowościowym – od 1585 roku prawo osiedlania się tu zyskali Ormianie, potem Żydzi, a od 1589 roku Grecy. Równocześnie z miastem budowane były fortyfikacje (1579 - 1618), założone na planie wieloboku z trzema bramami ze zwodzonymi mostami i z siedmioma bastionami w narożach, obejmujące miasto i pałac Zamojskich.

Twierdza Zamojska

Twierdza Zamość była jedną z największych twierdz Rzeczypospolitej. Przetrwała kilka oblężeń, m.in. kozacko - tatarskie wojsk Bohdana Chmielnickiego i Tuhaj-beja (powstanie pod wodzą Chmielnickiego w 1648 roku) oraz szwedzkie w 1656 roku, kiedy to podczas Potopu Szwedzkiego dotarł tu Karol

Gustaw ze swoim wojskiem. Twierdza odegrała ważną rolę podczas powstania listopadowego, była ostatnim punktem oporu powstańców. Zlikwidowano ją w 1866 roku na rozkaz cara Aleksandra II, z wysadzonego obiektu pozostały tylko fragmenty.

Po I rozbiorze, w 1772 roku Zamość znalazł się z granicach zaboru austriackiego, od 1809 roku w Księstwie Warszawskim, potem w Królestwie Polskim, którego losy dzielił aż do uzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 roku.

Założycielem miasta był Jan Zamoyski, kanclerz i hetman wielki koronny, żyjący w latach 1542-1605, jeden z najbogatszych magnatów Rzeczypospolitej. Chciał on stworzyć „miasto idealne”, nawiązujące do renesansowych koncepcji, godną oprawę dla swojej rezydencji, miasto, które mógłby podziwiać z okien pałacu. Rozplanowano więc je tak, aby pośrodku kwadratowego rynku o wymiarach 100 x 100 metrów krzyżowały się dwie osie miasta – podłużna, biegnąca z zachodu na wschód, łącząca Pałac Zamoyskich ulicą Grodzką z Bastionem VII, oraz oś poprzeczna (północ – południe) łącząca dwa rynki pomocnicze: Rynek Solny (handlowy) z Rynkiem Wodnym (reprezentacyjnym). Teren w obrębie murów obronnych zabudowywano wzdłuż prostopadłe krzyżujących się ulic.

Projektantem miasta i fortyfikacji był włoski architekt Bernardo Morando. Zgodnie z ówczesną koncepcją antropomorficzną kształt powstającego miasta nawiązywał do ciała człowieka: głowa to zamek - pałac Zamoyskich, kręgosłup tworzyła poprowadzona w jego osi główna ulica Grodzka, serce to ratusz, a płuca to Akademia Zamojska i Kolegiata (obecna Katedra), zaś ręce i nogi to bastiony.

W zabudowie Wielkiego Rynku, otoczonego wokół jak koronką podcienionymi kamienicami, wyróżnia się północna pierzeja z manierystyczno - barokowym ratuszem opatrzonym 52-metrową wieżą zegarową. Wzniesiony w 1591 roku, został rozbudowany w latach 1636 – 1651, a w XVIII w. dobudowano od frontu reprezentacyjne schody z balustradą - szerokie, dwuskrzydłowe, wachlarzowato wygięte, wsparte na arkadach. Po prawej stronie ratusza uwagę przyciąga pięć domów o najbarwniejszych fasadach. Są to Kamienice Ormiańskie, z połowy XVII w., zwieńczone attykami, pokryte sztukateriami, z ozdobnymi portalami wejściowymi i kartuszami (m.in. Kamienica Pod Aniołem, Pod Małżeństwem, Pod Madonną). Przeznaczone są na ekspozycję bogatych zbiorów Muzeum Zamojskiego. Przy wejściu do ratusza znajduje się tarcza z herbem miasta – postacią św. Tomasza Apostoła. W południe z ratuszowej wieży grany jest hejnał na trzy strony świata. Zgodnie z historyczną tradycją nie jest grany

w czwartą stronę, w kierunku królewskiego Krakowa. Przed ratuszem, w płycie rynku wmurowana jest marmurowa tablica upamiętniająca wizytę Marszałka Józefa Piłsudskiego w 1922 roku.

Po wysłuchaniu opowieści o historii stojących przy Rynku mieszczańskich kamienic z XVI-XVII w., jak np. kamienicy Fołtynowiczowskiej, uczestnicy przeszli na Rynek Solny, który ma kształt prostokąta o wymiarach 90 x 50 m. Przy jego południowej pierzei znajduje się Urząd Miasta Zamość. Od strony zachodniej perspektywę zamyka wczesnobarokowy budynek Akademii Zamojskiej, założonej w 1594r. i działającej do 1784r., obecnie również przeznaczony dla szkolnictwa (I Liceum Ogólnokształcące im. Hetmana Jana Zamoyskiego oraz rektorat Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej). Przy ul. Grodzkiej znajduje się dom rodzinny Marka Grechuty, na którym znajduje się mosiężna tablica pamiątkowa.

Historii Twierdzy Zamość uczestnicy wysłuchali w Bastionie VII, jedynym ocalałym, a potem w XIX-wiecznym nadszańcu obejrżeli ekspozycję prezentującą historyczne umundurowanie i dawną broń. Oprócz sal wystawienniczych, część pomieszczeń, zgodnie z duchem czasu, zajmuje Galeria Handlowa.

Dalej, mijając kamienicę, w której mieszkał poeta Bolesław Leśmian, pracujący w Zamościu jako notariusz, uczestnicy dotarli pod Katedrę p.w. Zmartwychwstania Pańskiego i św. Tomasza Apostoła. Wzniesiono ją w latach 1587-1598 w stylu tzw. renesansu lubelskiego. W katedrze uwagę zwraca bogato zdobiona Kaplica Ordynacka, pod nią znajdują się krypty grobowe rodu Zamojskich. Wolno stojąca dzwonnica obecnie pełni również funkcję wieży widokowej. W pobliżu, w 2005 roku, postawiono pomnik założyciela Zamościa – hetmana Jana Zamojskiego. W głębi placu widoczne jest skrzydło pałacu. Jan Zamojski wznosił swoją rezydencję w latach 1579-1586, potem budowla była wielokrotnie przebudowywana, od 1918 roku mieści się w niej sąd.

Po niemal trzech godzinach spaceru uczestnicy wrócili ulicą Kołłątają do hotelu, aby zabrać bagaże i udać się w dalszą podróż w kierunku Sandomierza. Trasa przejazdu wiodła przez Szczebrzeszyn, gdzie znajduje się odlany z brązu pomnik Chrząszcza, ustawiony w 2011r. w rynku; dalej droga wiodła przez znany ze stadniny koni Janów Lubelski, Nisko i Stalową Wolę. Około godz. 14 można już było podziwiać z okien autokaru pięknie położoną na nadwiślańskiej skarpie sandomierską Starówkę. Stanowi ona zabytkowy zespół urbanistyczno - architektoniczny i krajobrazowy.

Przewodnikiem po Sandomierzu był kol. Kazimierz Goras, który tu spędził swoje licealne lata; barwnie opowiadał o historii miasta, ciekawych miejscach i wydarzeniach.

Sandomierz, leżący nad Wisłą, niedaleko od ujścia do niej Sanu, na pograniczu Wyżyny Sandomierskiej i Niziny Nadwiślańskiej, należy dziś do woj. świętokrzyskiego. Zajmuje powierzchnię ok. 30 km² i liczy niespełna 25 tys. mieszkańców. Jest ważnym ośrodkiem gospodarczym (przemysł spożywczy - głównie przetwórstwo owocowo - warzywne oraz przemysł szklarki - największa w Polsce huta szkła okiennego), kulturalno - naukowym i turystycznym - krajoznawczym (kilka wyższych uczelni, liczne szkoły średnie, towarzystwa i fundacje naukowo - kulturalne, muzea, galerie, przebiegające przez miasto szlaki turystyczne, m.in. Szlak Cysterski, Droga św. Jakuba i Szlak Architektury Drewnianej, szlaki rowerowe, rezerwat geologiczno - przyrodniczy w pobliskich Górach Pieprzowych), jest stolicą diecezji sandomierskiej, węzłem kolejowym i drogowym (pociągi pasażerskie relacji Przemyśl - Warszawa i Przemyśl - Gdynia oraz towarowe; drogi krajowe nr 79 Warszawa - Sandomierz - Kraków - Bytom oraz nr 77 Lipnik - Przemyśl, ze wspólnym odcinkiem na obwodnicy miasta od ul. Ożarowskiej do mostu na Wiśle, początek drogi wojewódzkiej nr 723 do Tarnobrzega oraz drogi wojewódzkiej nr 777 do Maruszowa).

Ośrodek osadniczy istniał tu od okresu neolitu, gród od II połowy X w., prawa miejskie otrzymał Sandomierz przed rokiem 1227, ponownie lokowany w roku 1286, od XIV wieku był już dużym ośrodkiem rzemieślniczo-handlowym, do 1795r. był siedzibą województwa. Po III rozbiórce Polski znalazł się w zaborze austriackim, po roku 1815 pod wpływami rosyjskimi (Królestwo Polskie); w latach 1837-1975 i od roku 1999 jest siedzibą powiatu.

Zwiedzanie rozpoczęło się od Bramy Opatowskiej, przez którą wkracza się na teren historycznego miasta. XIV-wieczna Brama Opatowska z renesansową nadbudową, będąca jedną z czterech bram w ciągu średniowiecznych murów obronnych, wznosi się na wysokość 33 metrów, z tarasu widokowego turyści mogą oglądać panoramę miasta i okolic. Z prowadzącej od Bramy do Rynku ulicy Opatowskiej, można dojść do punktu widokowego, z którego roztacza się widok na zachodnią część miasta, z rysującą się w oddali sylwetką późnoromańskiego kościoła św. Jakuba, najcenniejszego i najstarszego (z 1226r.) zabytku Sandomierza. To jeden z pierwszych ceglanych kościołów w Polsce, z zachowaną piękną ceramiczną dekoracją elewacji. Stamtąd uczestnicy przeszli, obok dawnej Synagogi, na staromiejski Rynek, na którym wznosi się wspaniały,

renesansowy Ratusz, z częścią gotycką z XIV w., fundacji króla Kazimierza Wielkiego. Obecnie mieści się w nim oddział Muzeum Okręgowego. Wokół Rynku wznoszą się mieszczkańskie kamienice o dekoracyjnych fasadach, często z podcieniami, pochodzące z XVI - XVIII wieku. Z części gotyckich piwnic pod domami utworzono w 1977 roku podziemną trasę turystyczną.

Uczestnicy wyjazdu zwiedzają Rynek w Sandomierzu

Wschodnią pierzeją Rynku, przez Mały Rynek, uczestnicy wrócili na obiad do Restauracji Sarmata, mieszczącej się w stylizowanym zespole hotelowym, powstałym na bazie budynków dworskich z II połowy XIX wieku. Następnie uczestnicy udali się do dawnego Zamku Królewskiego, mijając po drodze jedy-ny zachowany do naszych czasów sandomierski Spichlerz, pochodzący z XVII wieku. Zamek, będący obecnie siedzibą Muzeum Okręgowego, wzniesiony został w XIV w. przez króla Kazimierza Wielkiego na miejscu dawnego, XII-wiecznego grodu na Wzgórzu Zamkowym, będącego siedzibą księcia Henryka Sandomierskiego. Z rozbudowywanej w kolejnych wiekach czteroskrzydłowej budowli, po wysadzeniu jej w 1656r. przez wojska szwedzkie, zachowało się

tylko jedno, zachodnie skrzydło, początkowo renesansowe, potem wielokrotnie przebudowywane.

Niedaleko Zamku wznosi się pokolegiacka Bazylika Katedralna Narodzenia Najświętszej Maryi Panny. Początki tej gotyckiej budowli, fundacji króla Kazimierza Wielkiego, sięgają XIV wieku. Zachowała się bogata dekoracja rzeźbiarska wnętrza katedry, cenne malowidła ścienne bizantyjsko - ruskie (XV w.) i rokokowe (XVIII w.). Interesującym elementem wystroju wnętrza jest cykl obrazów przedstawiających sceny z historii Sandomierza, m.in. okrutne sceny z napadu Tatarów na miasto w 1259 roku.

Między Zamkiem a Katedrą, na wiślanej skarpie, ustawiono pomnik kronikarza Wincentego Kadłubka, który od 1194r. pełnił funkcję prepozyta, tj. przewodniczącego kapituły, kolegiaty w Sandomierzu, ufundowanej w drugiej połowie XII w. największej kolegiaty w Małopolsce, na miejscu której wznosi się obecna Katedra.

Kolejne obiekty na trasie zwiedzania to późnorenesansowe kolegium jezuickie, zw. Collegium Gostomianum, z początku XVII w., będące jedną z najstarszych szkół średnich w Polsce, dalej pełniące tę funkcję oraz Dom Długosza z 1476r., fundacji Jana Długosza, w którym obecnie mieści się Muzeum Diecezjalne. Przed wyjazdem z Sandomierza uczestnicy mogli jeszcze spędzić parę chwil na sandomierskim Rynku, gdzie na regionalnym kiermaszu mogli kupić pamiątki, m.in. wyroby jubilerskie z miejscowego krzemienia pasiastego i miejscowe nalewki. W drodze powrotnej, żegnając Sandomierz, można było jeszcze dojrzeć z okien autokaru wylot Wąwozu Królowej Jadwigi – największego z lessowych wąwozów rozcinających miasto. Późnym wieczorem Trasą Nadwiślańską uczestnicy wrócili do Krakowa.

*Opracowanie:
Małgorzata Szelińska - Kukulak
Kolo Grodzkie*

Odślonięcie tablicy pamiątkowej Ryszarda Ruska

W dniu 5 grudnia 2013r. została uroczystie odsłonięta pamiątkowa tablica poświęcona wieloletniemu kierownikowi budowy infrastruktury drogowej zbiornika wodnego w Świnnej Porębie, Panu **Ryszardowi Ruskowi**. Tablicę odsłonili: Dyrektor Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie Joanna Ślusarczyk oraz inspektor nadzoru Jan Żakowski. W uroczystości udział wzięli:

Wicestarosta Marta Królik, Przewodniczący Rady Powiatu w Wadowicach Józef Łasak, radny Rady Powiatu w Wadowicach Jerzy Sikora, Wicestarosta Suski Jan Woźny, Wójt Gminy Zembrzyce Eugeniusz Sypuła, Wójt Gminy Mucharz Waław Wądołny, Wójt Gminy Stryszów Jan Waławski, a także zaproszeni goście: najbliższa rodzina, współpracownicy z Mota-Engil Central Europa S.A. oraz inne osoby, które miały sposobność pracować z Ryszardem Ruskiem. Tablica została ufundowana przez kolegów i przyjaciół zmarłego kierownika. Wspominając Ryszarda Ruska, Dyrektor Joanna Ślusarczyk powiedziała, że budowniczy odchodzą, ale ich dzieła zostają, a tablica pozwoli pamiętać następnym pokoleniom, kto realizował tę inwestycję.

Odsłonięcie tablicy pamiątkowej

Pan Ryszard Rusek był wieloletnim pracownikiem Mota-Engil Central Europe S.A. (wcześniej Krakowskie Przedsiębiorstwo Robót Drogowych S.A.), wybitnym drogowcem i świetnym fachowcem, który zbudował wiele obiektów drogowych m.in.: „Przebudowa odcinków dróg wojewódzkich nr 958 i 959 Zakopane - Chochółów - Granica Państwa”, „Remont nawierzchni drogi krajowej nr 7 Warszawa - Kraków - Chyżne odc. Kraków - Myślenice Kontrakt nr 136/REH”, „Modernizacja odcinków dróg wojewódzkich - Odnowa nawierzchni

drogi wojewódzkiej nr 956 na odc. Baczyn – Budzów”. Przede wszystkim był związany z budową drogi krajowej nr 28, realizowanej w ramach budowy zbiornika Świnna Poręba, gdzie pełnił funkcję kierownika budowy.

W naszych sercach pozostanie przede wszystkim jako dobry Kolega, który żył dla innych, zawsze wyciągał pomocną dłoń i zawsze można było liczyć na jego wsparcie i bezinteresowność.

Tablica pamiątkowa poświęcona Ryszardowi Ruskowi

*Opracowanie: Beata Toporska
Koło w Mota-Engil Central Europe S.A.*

Spotkanie świąteczne Oddziału

W dniu 9 grudnia 2013r. odbyło się tradycyjne spotkanie świąteczne Zarządu Oddziału z przedstawicielami kół i zaproszonymi gośćmi. Spotkanie odbyło się w Restauracji Śląskiej w Krakowie, uczestniczyło w nim 81 osób, w tym Członkowie Honorowi Oddziału: Anna Bryksy, Zofia Schumacher, Jerzy Hydzik, Kazimierz Żurowski oraz zaproszeni goście: Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa, Członek Honorowy SITK RP Tadeusz Trzmiel, Doradca Prezydenta Miasta Krakowa, Prezes Honorowy SITK RP prof. Wiesław Starowicz, a także Profesorowie z Politechniki Krakowskiej: Andrzej Rudnicki i Stanisław Gaca.

Bezpośrednio przed spotkaniem Sekretarz Oddziału Janina Mrowińska oraz Zastępca Sekretarza Danuta Schwertner odwiedziły Prezesa Honorowe-

go Oddziału Mariana Szelińskiego, przekazując Mu od wszystkich członków serdeczne życzenia świąteczne i noworoczne. Koleżanki wręczyły Prezesowi świąteczny prezent.

Prezes Mariusz Szalkowski wita zebranych

Spotkanie gwiazdkowe rozpoczął Prezes Mariusz Szalkowski, który przekazał wszystkim najserdeczniejsze życzenia świąteczne i noworoczne. Wszyscy zebrani w miłej, świątecznej atmosferze, łamiąc się opłatkiem składali sobie serdeczne życzenia.

W dalszej części tego uroczystego spotkania Prezes Oddziału wręczył Honorowe Odznaki SITK zasłużonym członkom Oddziału: Srebrną Odznakę Firmie KLOTOIDA Bajor Mirosław, Zygmunt Andrzej Sp.j. oraz Złote Odznaki Profesorowi Stanisławowi Gacy, kol. Barbarze Baran i kol. Andrzejowi Mutce. Prezes odczytał także serdeczne, świąteczne życzenia przekazane przez Prezesa Honorowego Oddziału Mariana Szelińskiego.

Następnie wszyscy uczestnicy spotkania zasiedli do wspólnej wieszery, podano tradycyjne, wigilijne potrawy. W czasie tegorocznego spotkania część

artystyczną prowadzili Redaktorzy Leszek Mazan i Mieczysław Czuma. Uczestnicy wigilijnej kolacji z zainteresowaniem słuchali opowieści p. Mazana i p. Czumy, którzy w barwnych słowach przytaczali historie nawiązując do ostatnio wydanej książki *Austriackie gadanie czyli Encyklopedia galicyjska* (II wydanie). W czasie kolacji Przemysław Branny – polski aktor urodzony w Czeskim Cieszynie wyrecytował w języku czeskim wiersz J.Brzechwy *Lo-komotywa*. Wiceprezes Marek Bleszyński zapewnił oprawę muzyczną, przy dźwięku gitary wspólnie śpiewano kolędy.

Prezes wręcza Odznaki Honorowe SITK

Na zakończenie wspólnie spędzonego wieczoru w świątecznej, koleżeńskiej atmosferze wszyscy zebrani zostali obdarowani świątecznymi prezentami, wśród których była książka autorstwa L.Mazana i M.Czumy (wewnętrzna obwoluta książki zawierała ofertę i reklamę Oddziału), płócienna torba z logo Oddziału, ostatni numer Informatora Oddziału oraz kalendarz na rok 2014.

Szanowni Państwo, Drogie Koleżanki i Koledzy!

Nie mogąc uczestniczyć w tym tradycyjnym przedświątecznym spotkaniu, dziękuję za pamięć, tak bardzo dla mnie ważną, bo zawsze czułem się, i nadal czuję, bardzo związany z Naszym Stowarzyszeniem.

Ja również pragnę przekazać wszystkim Koleżankom i Kolegom życzenia zdrowych i spokojnych Świąt Bożego Narodzenia, pełnego serdecznego ciepła Wigilijnego Wieczoru, wielu radosnych chwil przy bożonarodzeniowym drzewku i dobrych słów przy dzieleniu się opłatkiem.

Niech przychodząca na świat Boża Dziecina obdaruje każdego pomyślnością i szczęściem, a blask Betlejemskiej Gwiazdy prowadzi ku dobrym chwilom.

Życzę, aby te Świeta Bożego Narodzenia i cały nadchodzący Nowy - już 2014 - Rok był czasem obfitującym Bożymi łaskami, czasem wzajemnej życzliwości, szczęścia i radości, by spełniały się marzenia i mogły spełniać zamierzenia! By życie prywatne i zawodowe układało się po myśli każdego z Was – każdego z nas.

Marian Szeliński

Kraków, 9 grudnia 2013 roku

Życzenia przekazane przez Prezesa Honorowego Oddziału Mariana Szelińskiego

Przy wigilijnym stole

Red. Mieczysław Czuma podpisuje książkę

Prelekcje Krajowego Klubu Miłośników Historii i Zabytków Transportu

W minionych miesiącach Krajowy Klub Miłośników Historii i Zabytków Transportu kontynuował spotkania poświęcone prelekcjom z cyklu: „Tak jest”. Kolejne prelekcje nt: „Tak jest – Azja” odbyły się w dniach 16 grudnia 2013r. i 27 stycznia, a w dniu 10 lutego 2014r. rozpoczął się cykl poświęcony kolejom europejskim. Prelekcje odbywały się w siedzibie Oddziału przy ul. Siostrzanej, prelegentem był Jerzy Hydzik - Przewodniczący Krajowego Klubu Miłośników Historii i Zabytków Transportu. Grudniowa prelekcja poświęcona była historii najciekawszych kolei azjatyckich:

- * **Palace on Wheels.** Jest taka opowieść o hinduskiej rodzinie, która jedzie na wesele. Wsiadają do pociągu, podróż ma trwać sześć godzin. Psuje się jeden z wagonów i wszyscy pasażerowie muszą się przesiąść do pociągu pospiesznego, który dotrze do celu w trzy godziny. Nic nie muszą dopłacać. Hinduska rodzina zgłasza zażalenie: mieliśmy jechać sześć godzin, zabraliście nam trzy godziny podróży!

Palace on Wheels

- * **Eastern & Oriental Express;** do największych atrakcji podróży tą linią należy rejs łodzią słynną rzeką Khwae Noi (za przyczyną filmu „Most na rzece Kwai” bardziej znana jest jej angielska nazwa), na który pasażerowie wybierają się z stacji Kanczanabur.
- * **Shangri-La Express,** linię tę budowano na wiecznej zmarzlinie na wysokości 3000 m.
- * **Toy Train** – należąca do indyjskiego przedsiębiorstwa kolejowego Indian Railways linia Darjeeling Himalayan Railway jest nazywana Pociągiem Zabawką (ang. Toy Train).

- * Decan Odyssey.
- * Cassiopeia.
- * Alishan Forest Railway; pociąg tej linii pokonuje trzy strefy klimatyczne, po drodze przejeżdżając przez około 50 tuneli i ponad 70 starych drewnianych mostów.

Zabytkowy pociąg Alishan Forest Railway

W czasie spotkania w dniu 27 stycznia br. Kol. Hydzik zapoznał zebranych z historią kolejnych ciekawych azjatyckich linii kolejowych:

- * Peak Tram, przejażdżka tą zabytkową hongkońską kolejką zapewnia niesamowite przeżycia; jej malowniczo położona, bardzo stroma trasa dociera na Wzgórze Wiktorii (ang. Victoria Peak), najwyższe wzniesienie wyspy Hongkong.

Zabytkowa hongkońska kolejka Peak Tram

- * Shanghai Maglev Train, nazywany też Shanghai Transrapid, to jedna z pierwszych otwartych do publicznego użytku linii kolei magnetycznych. Pierwsze tego typu pociągi wysokiej prędkości rozpędzają się do 431 km/h.

Shanghai Maglev Train

- * Shinkansen - Japonia jako pierwsza zastosowała pociągi wysokiej prędkości w masowej komunikacji. Linia kolejowa obsługiwana przez składy tego typu pojawiła się tam już w 1964 roku. Od tamtej pory w Kraju Kwitnącej Wiśni wprowadzono kilka serii szybkich pociągów, znanych pod nazwą Shinkansen.

Szybki pociąg znany pod nazwą Shinkansen

- * Sieć tramwajowa w Hongkongu, oryginalną cechą wykorzystywanych w Hongkongu tramwajów jest to, że są one piętrowe. To jeden z trzech na świecie systemów wykorzystujących pojazdy dwupoziomowe i jedyny, w którym jeżdżą wyłącznie takie tramwaje.
- * Kolej Transsyberyjska, która miała przebiegać szlakiem pocztowym i łączyć główne miasta Syberii. W 1891r. carewicz Mikołaj wizytując Władywostok, położył kamień węgielny pod największe wówczas przedsięwzięcie budowlane nie wiążące się z działaniami wojennymi.

Kolej Transsyberyjska

- * Złoto Carów, jest to „miękki” wariant podróży Koleją Transsyberyjską i odpowiedzią na oczekiwania wszystkich pasjonatów podróżowania, którzy nie rezygnując z komfortu chcieliby poznać ten słynny szlak oraz leżące przy nim miasta.
- * Kolej Bajkalsko-Amurska; Magistrali Bajkalsko-Amurskiej (BAM) brak sławy, jaką cieszy się przeszło stuletnia Kolej Transsyberyjska. Choć jest o połowę krótsza (ok. 4300 km), a pociągi kursują tędy rza-

dziej, jej wielkim atutem są dziewicze tereny i potężne rzeki, które przecina.

Kolej Bajkalsko-Amurska

Prelekcja pt: „Tak jest”, która odbyła się w dniu 10 lutego br. rozpoczęła podróż po Europie, uczestnicy zapoznali się z liniami kolejowymi:

- * Danube Express - węgierski pociąg hotelowy w stylu retro uruchomiony po raz pierwszy w 2008 roku. Kursuje na kilku trasach wycieczkowych w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Stylowe wagony oferują najwyższy komfort, wszystkie przedziały są klimatyzowane, wyposażone we własną toaletę oraz prysznic. Pasażerowie mają do dyspozycji wagon salonowy oraz wagon restauracyjny.
- * Orient Express British Pullman. Najbardziej oblegana trasa wiedzie z Londynu do Wenecji, jeździ nią „British Pullman”. Pasażerowie jadą przez Alpy, delektując się przez panoramiczne okna wspaniałymi widokami.
- * El Transcantàbrico - podążający przez malownicze krajobrazy północnej Hiszpanii El Transcantàbrico to jeden z najbardziej luksusowych

pociągów turystycznych Europy, a jednocześnie najbardziej ekskluzywny skład kolei wąskotorowej na świecie.

El Transcantábrico

- * Venice Simplon – Orient Express.
- * Golden Eagle Trans – Siberian (linia ta została opisana jako Transsyberyjska przy omawianiu Azji).

Golden Eagle Trans Syberian

Kolejna prelekcja odbędzie się w dniu 10 marca br., będzie to kolejna z cyklu prelekcji poświęconych ciekawym kolejom zbudowanym w Europie.

*Opracowanie: Jerzy Hydzik - Przewodniczący KKMHiZT
Zdjęcia: J.Hydzik - zbiory własne oraz zasoby internetowe*

Kandydaci do nagrody Ernest 2013

Oddział SITK RP w Krakowie zgłosił swoich kandydatów do konkursu Ernesty 2013. W kategorii najlepsze koło zgłoszone zostało Koło w GDDKiA Oddział w Krakowie, w kategorii najlepszy klub seniora zgłoszono Klub Seniora działający w naszym Oddziale, w kategorii najlepszy transportowiec zgłoszono kol. Andrzeja Szaratę, w kategorii najlepszy drogowiec zgłoszono kol. Alicję Bazarnik, a w kategorii najlepszy kolejarz – kol. Józefę Majerczak. Wyniki konkursu i wręczenie statuetek odbędzie się w czasie Zjazdu SITK, który odbędzie się w maju br. Ostrowie Wlkp.

Walne zebranie sprawozdawczo-wyborcze członków Oddziału

Walne zebranie sprawozdawczo-wyborcze członków naszego Oddziału odbędzie się w dniu 17 marca 2014r. w Klubie Garnizonowym przy ul. Zybliekiewicza 1 w Krakowie. Zebranie rozpocznie się o godzinie 15.00. Zebranie ma charakter otwarty, Zarząd Oddziału zaprasza do udziału w zebraniu wszystkich członków.

Dane statystyczne dotyczące Oddziału za rok 2013

Oddział SITK RP w Krakowie skupia 513 członków. Poniżej prezentujemy dane statystyczne dotyczące struktury członków oraz dane dotyczące poszczególnych obszarów działalności Oddziału w roku 2013 (dane zestawiono wg stanu na koniec roku 2013).

Członkowie Oddziału wg branż

Lp.	Wyszczególnienie	Branża						Razem
		drogowa	kolejowa	lotnicza	komunik. miejskiej	samoch.	inne	
1.	Członkowie zwyczajni razem (a+b+c) w tym:	194	129	11	78	2	99	513
a.	z wykształceniem wyższym	181	100	11	60	2	91	445
b.	z wykształceniem średnim	13	29	0	18	0	8	68
c.	pozostali (z wykształceniem innym niż a i b)	0	0	0	0	0	0	0
2.	Emercy i renciści	61	27	1	8	0	7	104
3.	Studenci i uczniowie	3	1	0	4	0	9	17
4.	Wspierający	0	0	0	0	0	0	0
5.	Kluby/koła	6	2	1	2	0	3	14

Członkowie zwyczajni wg wieku

Ogółem	do 40 lat	Powyżej 40 lat	Emercy i renciści	studenci i uczniowie
513	151	241	104	17
% ogółu	29,43	46,98	20,27	3,31

Członkowie zwyczajni według płci

Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
513	153	360
% ogółu	29,82	70,18

Członkowie zwyczajni wg wykształcenia

Wykształcenie	Członkowie			
	Rok 2012		Rok 2013	
	liczba	[%]	liczba	[%]
Inżynierowie	410	79,15	430	83,82
Technicy	51	9,85	50	9,75
Pozostali	57	11,00	33	6,43
Ogółem	518	100,00	513	100,00

Działalność szkoleniowa i konferencje naukowo-techniczne w roku 2013 zorganizowane przez Oddział

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba		
		kursów	uczestników	
A. Kursy zawodowe				
1.	Przygotowujące do egzaminu na uprawnienia	6	61	
2.	Diagnostyki samochodowej	-	-	
3.	Inne podnoszące kwalifikacje zawodowe	-	-	
4.	Bhp	-	-	
5.	Pozostałe	-	-	
Razem		6	61	
		Konferencji (referatów)	uczestników	Konferencji z wydanymi materiałami
B. Konferencje naukowo-techniczne				
1.	międzynarodowe	3 (92)	618	3
2.	krajowe	2 (10)	207	1
3.	riegionalne	-	-	-
4.	narady	-	-	-
Razem		5 (102)	825	4

Imprezy działalności statutowej w roku 2013

Lp.	Rodzaj imprezy	Organizowana przez Oddział	
		liczba	uczestnicy
1.	Wystawy	-	-
2.	Odczyty	10	91
3.	Spotkania nietechniczne (klubowe)	4	223
4.	Wycieczki turystyczne, w tym:	11	166
	krajowe	10	130
	zagraniczne	1	36
5.	Inne	-	-

Wydawnictwa, informatory, strony internetowe w roku 2013

Lp.	Rodzaj	liczba pozycji (tytułowych)	Forma	
			elektroniczna	papierowa
1.	Informator (biuletyn Oddziału)	3	tak	tak
2.	Materiały konferencyjne	4	nie	tak
3.	Kronika	3	nie	tak
4.	Strona internetowa	1	tak	nie
5.	Inne	-	-	-

Opracowanie: Janina Mrowińska
Sekretarz Oddziału

Odszedł od nas kol. Edward Tylman

Z głębokim żalem i smutkiem informujemy, że w dniu 19 lutego 2014r. odszedł z naszego grona **Kolega Edward Tylman** – wieloletni członek SITK RP, członek Klubu Seniora SITK.

Pogrzeb Kolegi Edwarda Tylmana odbył się 27 lutego br. na Cmentarzu Rakowickim. Pożegnała go Rodzina, Przyjaciele oraz przedstawiciele Oddziału SITK RP w Krakowie, m.in. Prezes M.Szałkowski, Sekretarz Janina Mrowińska, Koledzy z Klubu Seniora: S.Maniewski, I.Tyska i J.Dziedzic oraz kol. M.Bochenek z Muzeum Drogownictwa w Szczucinie.

Zarząd Oddziału w Krakowie zamieścił w Dzienniku Polskim w dniu 25 lutego br. nekrolog o treści:

**Z głębokim smutkiem i żalem przyjęliśmy wiadomość
o śmierci naszego Kolegi**

doc. dr hab. Edwarda Tylmana

Zasłużonego wieloletniego Członka Oddziału SITK w Krakowie
odznaczonego Złotą Odznaką Honorową SITK, Medalem 60-lecia
SITK oraz Odznaką „Honoris Gratia”.

Pogrzeb odbędzie się 27 lutego 2014r. o godz. 12.00 na Cmentarzu
Rakowickim.

Rodzinie składamy wyrazy głębokiego współczucia

Zarząd Oddziału Stowarzyszenia Inżynierów
i Techników Komunikacji RP w Krakowie
oraz Członkowie Klubu Seniora

Z działalności Kół Zakładowych

Spotkanie świąteczne Koła SITK przy Mota-Engil Central Europe S.A.

Spotkanie świąteczne członków Koła w Mota Engil Central Europe S.A. odbyło się w dniu 12 grudnia 2013r., obecnych było wielu członków Koła, w spotkaniu uczestniczyła również kol. Danuta Schwertner – zastępca Sekretarza Oddziału.

Przy świątecznym stole

Przy pięknie przystrojonym świątecznym stole panowała miła, koleżeńska atmosfera. Przewodnicząca Koła Beata Toporska, witając wszystkich zebranych rozpoczęła od krótkiego podsumowania minionego roku, przypominając jed-

nocześnie o przyszłorocznych wyborach. Następnie rozpoczęła się swobodna dyskusja na temat działań, które Koło planuje w roku 2014. Każdy z obecnych mógł przedstawić swoje sugestie w sprawie przedsięwzięć Koła, m.in. szkoleń i wyjazdów. Szczegółowy program działania na najbliższy rok zostanie zaproponowany na spotkaniu sprawozdawczym, które odbędzie się na początku roku. Następnie przyszła kolej na życzenia, pamiątkowe zdjęcia, a na zakończenie spotkania każdy członek Koła otrzymał świąteczny upominek.

Wspólne zdjęcie uczestników spotkania

Opracowanie:

Beata Toporska – Przewodnicząca Koła

Piotr Toporski – Zastępca Przewodniczącej Koła

Spotkania Klubu Seniora

Noworoczne spotkanie Komisji ds. Seniorów i Pomocy Koleżeńskiej Krakowskiej Rady FSNT NOT

Klub Seniora SITK działający w naszym Oddziale został zaproszony przez Komisję ds. Seniorów i Pomocy Koleżeńskiej Krakowskiej Rady FSNT NOT na uroczyste noworoczne spotkanie zarządów Kół i Klubów Seniora. Z krakowskiego Klubu Seniora w spotkaniu uczestniczyli: Stefan Maniewski, Irena Tyska, Jerzy Bąkowski, Janina Kołodziej i Janusz Magrysz. Spotkanie odbyło się w dniu 7 stycznia br. w Sali Klubowej Domu Technika NOT przy ul. Straszewskiego 28. Spotkanie prowadził przewodniczący Komisji kol. Stanisław

Zalas, który przywitał zebranych zapraszając do odświeżeniu zastawionych stołów. Przy słodkim poczęstunku składano sobie wzajemne życzenia noworoczne.

W czasie spotkania Stefan Maniewski – Przewodniczący oddziałowego Klubu Seniora, w imieniu członków Klubu złożył zebrany serdeczne, noworoczne życzenia, przekazał również egzemplarze Informatora Oddziału SITK w Krakowie. Prezes Komisji Stanisław Zalas został zaproszony na najbliższe „Sinusowe” spotkanie Klubu Seniora.

Opracowanie: Irena Tyska

Spotkanie „Sinusowe”

Pierwsze w tym roku „Sinusowe” spotkanie koleżeńskie Klubu Seniora w Krakowie („Sinus” nr 1/2014) odbyło się w dniu 28 stycznia br. w Sali Kominkowej w siedzibie Oddziału przy ul. Siostrzanej. Pisemne zaproszenia – przygotowane przez Zarząd Klubu Seniora, a graficznie opracowane przez kol. J.Bąkowskiego, wysłano do wszystkich Seniorów. W spotkaniu uczestniczyło 18 Seniorów oraz zaproszeni goście: Prezes Oddziału Mariusz Szalkowski, Sekretarz Janina Mrowińska, Prezes Komisji ds. Seniorów i Pomocy Koleżeńkiej Krakowskiej Rady FSNT NOT Stanisław Zalas oraz Michał Płatosz – członek Komisji NOT.

Od lewej: S.Maniewski, Prezes M.Szalkowski, I.Tyska

OTO NOWY ROK 2014 zupełnie
niezwykły – olimpiady, wybory, nowe
obiekty, dworzec kolejowy, nowa linia
tramwajowa, o! będzie się działo. A więc
zaczynamy:

Stowarzyszenie Inżynierów i Techników
Komunikacji RP Oddział w Krakowie
Zarząd Klubu Seniora
Serdecznie zaprasza na pierwsze
w tym roku
Spotkanie „SINUSOWE”
które rozpocznie się o godzinie 16.00
we wtorek 28 stycznia 2014 roku
w „Sali Kominkowej”
siedziby SITK RP w Krakowie
przy ul. Siostrzanej

programie spotkania przewidujemy:

- złożenie życzeń NOWOROCZNYCH
- złożenie życzeń Imieninowych koledze Prezesowi Mariuszowi Szalkowskiemu
- będzie też informacja o wycieczce klubowej do Zgrzewalni Szyn w Skarżysku.
- informacja o działalności Zarządu Klubu.
- będzie też informacja o planowanych wycieczkach technicznych a to:
  - do montowni ciężarówek MAN w Niepołomicach oraz zwiedzanie zabytków,
  - do Zakładów Produkcji Rozjazdów w Bieżanowie,
  - zwiedzenie zakładów NEWAG / dawne ZNTK / w Nowym Sączu, przejazd powrotny doliną rzeki Biała przez miejscowości: Grybów, Stróż, Bobowa,
  - wyjazd na budowę zbiornika w Świnnej Porębie w związku z przewidywanym zakończeniem tej inwestycji,
  - udział w jednym z meczy Mistrzostw Świata w siatkówce i zwiedzenie nowej hali,
  - przejazd zmodernizowaną linią kolejową do lotniska w Balicach.

A najważniejsze, że będzie to serdeczne SPOTKANIE KOLEŻEŃSKIE !!!

W imieniu Zarządu Klubu Seniora zapraszają:

Sekretarz Klubu

[Podpis]
mgr inż. Irena Tyśka

Przewodniczący Klubu

[Podpis]
mgr inż. Stefan Maniewski

P.S. Będzie też okazja do uregulowania składek.

Zaproszenie na spotkanie przygotowane przez Zarząd Klubu z grafiką J. Bąkowskiego

Od lewej: J.Hydzik, E.Rechul i A.Tyski

Noworoczne
rozmowy Seniorów

W czasie spotkania Przewodniczący Klubu Stefan Maniewski przekazał Seniorom serdeczne, noworoczne życzenia. Seniorzy złożyli również życzenia imienninowe Prezesowi Oddziału Mariuszowi Szałkowskiemu, oprócz życzeń były też kwiaty i lampka wina.

Omówiono również sprawy związane z działalnością Klubu w ostatnim czasie i poinformowano o planowanych wycieczkach technicznych: zwiedzanie firmy MAN w Niepołomicach, ZPR w Bieżanowie, NEWAG w Nowym Sączu, wyjazd na budowę zbiornika w Świnnej Porębie, udział w jednym z meczy Mistrzostw Świata w siatkówce i zwiedzanie nowej hali widowiskowo-sportowej w Krakowie, a także przejazd zmodernizowaną linią do lotniska w Balicach. Spotkanie przebiegało w miłej i koleżeńskej atmosferze.

Opracowanie i zdjęcia: Irena Tyska

Walne Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze Klubu Seniora SITK RP w Krakowie

W dniu 27 lutego br. w siedzibie Oddziału przy ul. Siostrzanej odbyło się Walne Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze Klubu Seniora SITK RP w Krakowie. W zebraniu uczestniczyli Seniorzy oraz zaproszeni goście: Prezes Oddziału Mariusz Szałkowski i Sekretarz Janina Mrowińska. W czasie zebrania ustępujący Zarząd Klubu przedstawił przygotowane przez kol. Irenę Tyską sprawozdanie z działalności Klubu w kadencji 2010-2013, które zostało przyjęte przez zebranych. Seniorzy wybrali nowe władze na następną kadencję: Przewodniczącym Klubu został Janusz Magrysz, w skład Zarządu Klubu weszli: Jerzy Bąkowski (Sekretarz) oraz członkowie: Stefan Maniewski i Janusz Kucharski. Kol. S.Maniewski przedstawił program działania Klubu na następną kadencję.

Opracowanie: Irena Tyska

Konferencje i seminaria

Konferencje i seminaria organizowane przez SITK RP Oddział w Krakowie

Nowoczesne technologie i systemy zarządzania w transporcie szynowym

W dniach 04 - 06 grudnia 2013 roku w Hotelu Mercure Kasprowy Zakopane odbyła się dwunasta edycja Ogólnopolskiej Konferencji Naukowo-Technicznej *Nowoczesne technologie i systemy zarządzania w transporcie szynowym*. Organizatorem konferencji było SITK RP Oddział w Krakowie przy udziale: Krajowej Sekcji Kolejowej SITK RP, Katedry Infrastruktury Transportu Szynowego i Lotniczego Politechniki Krakowskiej, PKP Polskich Linii Kolejowych S.A. i Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w Krakowie. Komitetowi Organizacyjnemu przewodniczyła kol. Józefa Majerczak. Patronat Honorowy nad Konferencją objęli:

Andrzej Massel – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Transportu,
Budownictwa i Gospodarki Morskiej,

Krzysztof Dyl - Prezes Urzędu Transportu Kolejowego,

Adam Wielądek - Honorowy Przewodniczący UIC,

Andrzej Gołaszewski - Prezes Honorowy SITK RP Senior,

Marek Sowa - Marszałek Województwa Małopolskiego,

Jerzy Miller - Wojewoda Małopolski,

Remigiusz Paszkiewicz - Prezes Zarządu PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.

W konferencji uczestniczyło około 370 osób. Uczestnikami konferencji byli przedstawiciele: spółek Grupy PKP S.A., Instytutu Kolejnictwa, wyższych uczelni, firm projektowych, produkcyjnych i wykonawczych z Polski, Czech, Niemiec, Austrii, Hiszpanii i Szwajcarii zajmujących się problematyką wdrażania nowych technologii na kolei.

Swoją obecnością rangę konferencji podkreślili: Adam Wielądek - Honorowy Przewodniczący UIC, Ignacy Góra - Wiceprezes Urzędu Transportu Kolejowego oraz Mariusz Szałkowski – Prezes SITK RP Oddział w Krakowie.

W czasie konferencji zajmowano się tematyką:

- * nowoczesne technologie w projektowaniu, budowie, utrzymaniu i eksploatacji infrastruktury kolejowej i taboru szynowego do przewozu osób i rzeczy,

- * nowoczesne modele zarządzania infrastrukturą (środkami trwałymi) - prognozowanie, budżetowanie,
- * nowoczesne systemy diagnostyki i analiz danych (zintegrowana analiza stanu, wczesne ostrzeżenie, prognoza stanu, trendy),
- * uwarunkowania formalno - prawne, organizacyjne i ekonomiczne dla rozwoju transportu kolejowego, w tym kontrakt wieloletni, kształcenie kadr,
- * innowacyjne technologie, racjonalizacja zewnętrznych i wewnętrznych uregulowań organizacyjnych i prawnych dla usprawnienia realizacji kolejowych projektów inwestycyjnych w nowej perspektywie 2014 - 2020.

Obrady konferencji toczyły się w sześciu sesjach merytorycznych, którym przewodniczyli:

prof. Kazimierz Towpik (Politechnika Warszawska),

prof. Władysław Koc (Politechnika Gdańska),

prof. Łucjan Siewczyński (Politechnika Poznańska),

prof. Henryk Bałuch (Instytut Kolejnictwa),

prof. Kazimierz Kłosek (Politechnika Śląska),

prof. Marek Krużyński (Politechnika Wrocławska).

Udział w konferencji potwierdzony był certyfikatem. Organizatorzy konferencji zorganizowali dla młodych inżynierów w wieku do 35 lat konkurs na najbardziej innowacyjny referat. Spośród tekstów ocenionych przez Komitet Naukowy wybrano trzy referaty, które zostały nagrodzone przez Organizatorów.

Artykuły wygłoszone na konferencji opublikowano w Wydawnictwie Oddziału – Zeszytach Naukowo-Technicznym nr 3(102)/2013 (526 stron, 38 artykułów recenzowanych i 4 nierecenzowane).

Złotymi sponsorami konferencji były firmy: Bombardier Transportation (ZWUS) Polska Sp. z o.o. oraz SPAW-TOR Sp. z o. o. Spółka Komandytowa. W ramach konferencji firmy sponsorskie zaprezentowały swoje osiągnięcia i wyroby w formie prelekcji oraz stoisk wystawowych.

Oprócz części merytorycznej konferencji, organizatorzy zadbali również o wypoczynek uczestników. W pierwszym dniu zorganizowano uroczysty wieczór w restauracji hotelowej, a drugiego dnia kolację koleżeńską w regionalnej karczmie Sałas Holny. Organizatorzy zorganizowali również dla chętnych wycieczkę turystyczną z przewodnikiem do Doliny Strążyskiej.

Losowanie nagrody ufundowanej przez Firmę Track Tec S.A.,
od lewej: M. Błęszyński, K. Niemiec, J. Majerczak

W czasie trwania konferencji wypracowane zostały wnioski, Komisja Wnioskowa pracowała w składzie:

Przewodnicząca – mgr inż. Ewa Świniarska (PKP PLK S.A. Centrala),
prof. Włodzimierz Czyczuła (Politechnika Krakowska),
prof. Juliusz Engelhardt (Uniwersytet Szczeciński),
mgr inż. Sergiusz Lisowski (Politechnika Krakowska),
mgr inż. Stanisław Waligóra (PKP PLK S.A. Centrala).

*Opracowała: Janina Mrowińska
Sekretarz Organizacyjny Konferencji*

Wnioski XII konferencji naukowo-technicznej Nowoczesne technologie i systemy zarządzania w transporcie szynowym

1. Od kilku miesięcy trwają prace Forum Inwestycyjnego. Wypracowane wnioski z prac tego Forum należy uwzględnić na wszystkich etapach procesu inwestycyjnego.

2. W ramach przygotowań do modernizacji należy przeanalizować przebieg trasy E-65 na obszarach objętych uszkodzeniami górnictwymi, w szczególności odcinek linii kolejowej nr 149 w okolicach Knuruwa i Szczygłowic.
3. Plany prac modernizacyjnych na terenach szkód górnictwowych należy realizować w szerszej współpracy z instytucjami właściwymi ds. górnictwa i geologii.
4. Należy rozważyć modyfikację harmonogramu przystosowania linii CMK w celu możliwie szybkiego wdrożenia prędkości 250 km/h na odcinku 150-180 km.
5. Należy opracować kryteria w celu wypracowania metody oceny skuteczności modernizacji linii kolejowych. Ocena skuteczności modernizacji winna odnosić się nie tylko do modernizowanej linii, ale również do układu obszarowego.
6. Dalsze rozwijanie zagadnień wykrywania wad kontaktowo-zmęczeniowych szyn powinno przyczynić się do optymalizacji działań prewencyjnych, które ograniczą wzrost liczby pęknięć.
7. Należy dążyć do ujednoczenia standardów technicznych dotyczących bezpieczeństwa kolei, w tym dokonać ujednoczenia przepisów i instrukcji obowiązujących w podmiotach rynku kolejowego.
8. Bezpieczeństwo transportu szynowego wymaga, aby wykorzystanie symulatorów w procesie szkolenia jak i doskonalenia zawodowego osób prowadzących pojazdy szynowe, stało się w najbliższym czasie nieodzownym elementem procesu dydaktycznego.
9. Uzyskanie postępu w miejskim transporcie szynowym wymaga szerszego ujęcia problematyki dotyczącej infrastruktury tramwajowej w programach kształcenia inżynierów kierunku budownictwa komunikacyjnego, zwłaszcza w specjalnościach związanych z drogami szynowymi.

Celowe jest kontynuowanie konferencji naukowo-technicznej *Nowoczesne technologie i systemy zarządzania w transporcie szynowym* jako formy wymiany wiedzy, doświadczeń i poglądów dotyczących szerokiego spektrum bieżącej problematyki w transporcie kolejowym.

Modelowanie podróży i prognozowanie ruchu

W dniach 12-13 czerwca br. w Krakowie odbędzie się IV ogólnopolska konferencja ***Modelowanie podróży i prognozowanie ruchu***. Organizatorami konferencji są: Katedra Systemów Komunikacyjnych Politechniki Krakowskiej oraz SITK RP Oddział w Krakowie. Konferencję objął patronatem honorowym prof. dr hab. inż. Kazimierz Furtak - Rektor Politechniki Krakowskiej. Przewodniczącym Komitetu Naukowego i Programowego jest prof. dr hab. inż. Andrzej Rudnicki, Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego jest dr inż. Tomasz Kulpa.

Celem Konferencji jest prezentacja i wymiana doświadczeń w zakresie modelowania podróży osób i przewozu ładunków dla celów prognozowania ruchu, dotyczących: obszarów miejskich i zamiejskich, transportu drogowego (w tym zbiorowego i niezmotoryzowanego), szynowego, lotniczego i korytarzy multimodalnych.

W szczególności podjęte zostaną zagadnienia:

- * wykorzystania prognoz ruchu w studiach wykonalności, analizach efektywności ekonomicznej oraz oddziaływania na środowisko inwestycji transportowych,
- * tworzenia baz danych dla potrzeb modelowania ruchu,
- * roli metod wskaźnikowych w prognozowaniu ruchu,
- * wykorzystania alternatywnych technik w monitorowaniu podróży,
- * zastosowania narzędzi symulacyjnych w procesie modelowania podróży.

Miejscem obrad konferencji będzie sala konferencyjna *Kotłownia* w kampusie Politechniki Krakowskiej przy ul. Warszawskiej 24. Patronat medialny nad konferencją sprawują czasopisma: *Transport Miejski i Regionalny*, *Nowoczesne Budownictwo Inżynieryjne* oraz portal drogowy *e-droga.pl*.

Zainteresowanych prosimy o kontakt z Biurem Oddziału, zapraszamy również na stronę konferencji www.modelling2014.pl.

Z działalności Ośrodka Rzeczoznawstwa

Udział w przetargach

Ośrodek Rzeczoznawstwa działający przy naszym Oddziale w okresie 01.12.2013r. – 28.02.2014r. uczestniczył w 12 przetargach:

<i>Lp.</i>	<i>Nazwa tematu</i>	<i>Zamawiający</i>	<i>Data przetargu</i>	<i>Wynik</i>
1	Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Mazowieckiego	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	grudzień	wygrany
2	Wykonanie wyceny dwóch spalinowych autobusów szynowych	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Katowicach	grudzień	wygrany (odstąpienie od podpisania umowy)
3	Opracowanie Studium rozwoju transportu zrównoważonego Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Konińskiej	Powiat Koniński	styczeń	przegany
4	Carsharing w Warszawie – studium koncepcyjne	Zarząd Transportu Miejskiego w Warszawie	styczeń	wygrany
5	Wycena wartości rynkowej EZT EN57-843 (pojazd po spaleniu)	Przewozy Regionalne Sp.zo.o.	styczeń	wygrany
6	Opracowanie projektów stałej organizacji ruchu na odcinkach bezinwestycyjnych służących realizacji projektu: „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – województwo lubelskie”	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie	luty	nierozstrzygnięty
7	Świadczenia usług w zakresie opracowania i wdrożenia planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu	Tarnowski Organizator Komunalny	luty	nierozstrzygnięty
8	Wykonanie wyceny wartości rynkowej 428 szt wagonów towarowych	PKP CARGO S.A.	luty	wygrany
9	Opracowanie Studium komunikacyjnego Aglomeracji Opolskiej wraz z przeprowadzeniem badań oraz konsultacji społecznych	Miasto Opole	luty	przegany

10	Przeprowadzenie badań i analiz poziomu napelnienia pociągów w przewozach pasażerskich organizowanych przez Województwo Śląskie	Województwo Śląskie	luty	przeegrany
11	Aktualizacja wyceny szacunkowej 30 szt. wagonów samowładowczych Fall 167/168	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe INTER-KOMTRANS	luty	wygrany
12	Oferta na aktualizację wyceny rynkowej wagonu nr 635199800429, typu 112Ag	PKP CARGO S.A. Biuro Taboru	luty	wygrany

Zawarte umowy

W okresie 01.12.2014r. – 28.02.2014r. Ośrodek Rzeczoznawstwa działający przy naszym Oddziale podpisał 6 umów:

cztery umowy z dziedziny kolejnictwa:

<i>Lp.</i>	<i>Temat umowy</i>	<i>Zlecający</i>	<i>Kierownik tematu</i>
1	Wykonanie wyceny wartości rynkowej EZT EN57-843 (pojazd po spaleniu)	Przewozy Regionalne Sp.zo.o.	Andrzej Mutka
2	Wykonanie wyceny wartości rynkowej 428 szt wagonów towarowych	PKP CARGO S.A.	Andrzej Mutka
3	Aktualizacja wyceny rynkowej wagonu nr 635199800429, typu 112Ag	PKP CARGO S.A. Biuro Taboru	Andrzej Mutka
4	Aktualizacja wyceny rynkowej wagonu nr 635199800429, typu 112Ag	PKP CARGO S.A. Biuro Taboru	Andrzej Mutka

jedna umowa z dziedziny inżynierii ruchu:

<i>Lp.</i>	<i>Temat umowy</i>	<i>Zlecający</i>	<i>Kierownik tematu</i>
1	Carsharing w Warszawie – studium koncepcyjne	Zarząd Transportu Miejskiego w Warszawie	Paulina Struska

oraz jedna umowa z dziedziny komunikacji miejskiej:

<i>Lp.</i>	<i>Temat umowy</i>	<i>Zlecający</i>	<i>Kierownik tematu</i>
1	Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Mazowieckiego	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	Paulina Struska

Z działalności całego SITK RP

Spotkanie Krajowego Klubu Seniora w Zielonej Górze

Spotkanie Krajowego Klubu Seniora w Zielonej Górze odbyło się w dniach 10-12 września 2013r., zorganizował je Zarząd Oddziału w Zielonej Górze. W spotkaniu uczestniczyło 15 Seniorów z Oddziałów z całej Polski, w tym przedstawiciele Klubu Seniora z Krakowa: I.Tyska (Wiceprzewodnicząca KKS), J.Kołodziej i J.Bąkowski. Szczegółowa informacja o przebiegu spotkania Krajowego Klubu Seniora oraz zdjęcia znajdują się w Kronice krakowskiego Klubu Seniora. Grupowe zdjęcie wykonane na terenie winnicy zostało rozesłane przez kol. Irenę Tyską do wszystkich uczestników spotkania.

Opracowanie i zdjęcia: Irena Tyska

Wspólne zdjęcie Seniorów przed budynkiem winnicy

Winnice w Zielonej Górze

Posiedzenie Zarządu Krajowego Klubu Miłośników Historii i Zabytków Transportu SITK RP

W dniu 30 stycznia 2014r. w Krakowie odbyło się Posiedzenie Zarządu Krajowego Klubu Miłośników Historii i Zabytków Transportu SITK RP. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Zarządu Klubu: Jerzy Hydzik - Przewodniczący, Marian Fijołek - Wiceprzewodniczący, Anna Bryksy – Sekretarz oraz Teresa Jaszczyszyn - Członek Zarządu.

W spotkaniu uczestniczyła również kol. Janina Mrowińska - Sekretarz Oddziału w Krakowie oraz Marian Dudek - członek Klubu. Spotkanie odbyło się w siedzibie Oddziału SITK w Krakowie przy ulicy Siostrzanej 11.

W czasie spotkania Przewodniczący kol. Jerzy Hydzik zreferował sprawy bieżące, następnie członkowie Klubu omówili i przyjęli plan pracy oraz wstępny preliminarz kosztów działań na rok 2014. Ze względu na zbliżający się Jubileusz

20-lecia Klubu, Zarząd podjął decyzję o opracowaniu i wydaniu jubileuszowego zeszytu naukowo - technicznego Klubu poświęconego tematyce kolejowej, pod warunkiem uzyskania odpowiednich środków finansowych. Ustalono, że jubileuszowe spotkanie Klubu odbędzie się w Krakowie w dniach 7-8 kwietnia br.

W dalszej części spotkania przedyskutowano problemy związane z utrzymaniem zabytkowych obiektów techniki, proponując tę tematykę do zreferowania w czasie Zjazdu Stowarzyszenia, który odbędzie się w maju br. w Ostrowie Wlkp. Przyjęto wstępnie tezy do wystąpienia kol. M. Fijołka na Zjeździe SITK w tym zakresie.

*Opracowanie: Jerzy Hydzik
Przewodniczący KKMHiZT*

Rozmaitości

Podsumowanie testów autobusów elektrycznych w rzeczywistych warunkach komunikacji miejskiej

Poniżej zamieszczona prezentacja zawiera informacje o przeprowadzonych przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A. w Krakowie testach, mających na celu sprawdzenie alternatywnego zasilania elektrycznego autobusów miejskich w rzeczywistych warunkach komunikacji miejskiej. Uzyskane wyniki dają możliwość oceny własności użytkowych takich pojazdów oraz wstępne określenie możliwości wprowadzenia ich w Krakowie.

Autorem prezentacji jest **kol. Ryszard Wróbel** – Kierownik Sekcji Autobusów w MPK S.A. w Krakowie.

PODSUMOWANIE TESTÓW AUTOBUSÓW ELEKTRYCZNYCH W RZECZYWISTYCH WARUNKACH KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ

Ryszard Wróbel
Kraków luty 2014 r.

Cel testowania:

Celem prowadzonych testów było sprawdzenie alternatywnego zasilania elektrycznego autobusów miejskich w rzeczywistych warunkach komunikacji miejskiej oraz wstępne określenie możliwości wprowadzenia takich pojazdów w Krakowie.

Przedmiot testowania:

Przedmiotem testowania były trzy autobusy miejskie o napędzie elektrycznym różnych producentów:

Solaris Urbino 8.9 LE – długość 8,9 metra,

AMZ-Kutno CS 10E – długość 10 metrów,

BYD K9C01 – długość 12 metrów.

Solaris Urbino 8.9 LE, nr rejestracyjny PZ 778AU

Długość	8960 mm
Szerokość	2400 mm
Wysokość	3250 mm
Rozstaw osi	4390 mm
Zwis przedni	2090 mm
Zwis tylni	2490 mm

BYD K9C01, nr rejestracyjny WPR 58221

Długość	12000 mm
Szerokość	2550 mm
Wysokość	3360 mm
Rozstaw osi	5950mm
Zwis przedni	2450 mm
Zwis tylni	3350 mm

AMZ-Kutno CS 10E nr rejestracyjny E1 068B

Długość	10360 mm
Szerokość	2550 mm
Wysokość	3126 mm
Rozstaw osi	4700 mm
Zwis przedni	2300 mm
Zwis tylni	3000 mm

Zakres testowania:

W ramach prowadzonych testów, autobusy eksploatowane były na zwykłych liniach komunikacji miejskiej, których natężenie i wielkość potoków pasażerskich była odpowiednia dla pojemności autobusów. Autobusy Solaris Urbino 8.9LE i AMZ-Kutno CS 10E były testowane w okresie trudnych warunków zimowych, a trzeci autobus BYD K9C01 był testowany w okresie letnim.

Autobus Solaris Urbino 8.9 LE eksploatowany był na linii 537 wg obowiązującego rozkładu w okresie 02 stycznia 2013 do 13 stycznia 2013r. Autobus AMZ-Kutno CS10E eksploatowany był na linii 537 wg obowiązującego rozkładu w okresie 08 lutego 2013 r. do 18 lutego 2013r. Autobus BYD K9C-1 eksploatowany był na liniach 124, 173, 116, 109 wg obowiązujących rozkładów w okresie 21 czerwca 2013 r. do 30 czerwca 2013r.

Przedmiotem monitorowanych obszarów było:

- ilość wykonanych km i zużycie energii elektrycznej,
- ocena własności użytkowych poszczególnych pojazdów,
- ocena układów wentylacji, klimatyzacji, ogrzewania,
- ocena własności trakcyjnych,
- odbiór społeczny.

Ocena własności użytkowych testowanych autobusów:

Testowane autobusy nie stwarzały problemów eksploatacyjnych, poza przypadkami pomocy serwisów wynikającymi z braku doświadczenia w eksploatacji pojazdów elektrycznych.

Własności użytkowe zostały ocenione przez kierowców prowadzących autobusy oraz pasażerów, którzy mieli możliwość przedstawienia własnej opinii na formularzach umieszczonych w pojazdach. Z uwagi na fakt, że wszystkie opinie dotyczyły konkretnych pojazdów i ich rozwiązań, zostały one przekazane dostawcy autobusów do wykorzystania.

Autobus BYD przejechał bez doładowywania akumulatorów trasę z Warszawy do Krakowa, wykonując 300 km przebiegu. Odbiór społeczny autobusów był bardzo pozytywny. Wyrażane w ankietach opinie potwierdzają wysokie walory pojazdów, a jednocześnie podnoszą jako „wadę” istotną zaletę pojazdów elektrycznych jakim jest emisja hałasu. W odbiorze społecznym tkwi przekonanie, że słycać pojazd jadący, a ten który nie emituje żadnych dźwięków musi stać. Również prowadzący pozytywnie wyrażali się o testowanych pojazdach.

Solaris

- niski przebieg na jednym cyklu ładowania,
- wysoka podłoga w części autobusu,
- niska efektywność ogrzewania kabiny i przestrzeni pasażerskiej,
- mała pojemność, jak na autobus o długości 9 metrów.

AMZ Kutno

- długi czas ładowania,
- ogrzewanie piecem zasilanym olejem napędowym,
- lusterka wewnętrzne nie oddają obrazu w rzeczywistych wymiarach,
- niepraktyczne rozmieszczenie wyświetlacza,
- brak klimatyzacji (w tym pojeździe, chociaż nie była potrzebna).

BYD K9C

Utrudniona widoczność pola widzenia przez kierowcę,
brak trzecich drzwi,
hałas od przekładni wewnątrz autobusu.

Ocena efektywności ekonomicznej testowanych autobusów:

<i>Parametr</i>		<i>Solaris</i>	<i>AMZ Kutno</i>	<i>BYD</i>
jednostkowe zużycie energii	kWh/km	0,83	1,00	1,33
dlugość autobusu	m	9,0	10,0	12,0
energia jedn./metr długości	kWh/m	0,092	0,100	0,111
masa własna	tony	10,200	11,500	13,875
energia jedn./tonę masy wł.	kWh/t	0,081	0,087	0,096
ilość pasażerów (wg dow.rej.)	szt.	52	83	61
energia jedn./pasażera	kWh/pas.	0,016	0,012	0,022
potwierdzony przebieg na linii	km	100	170	250
Cena jednostkowa energii elektrycznej	zł/kWh	0,36	0,36	0,36
Koszt jednostkowy energii elektrycznej	zł/km	0,30	0,36	0,48

Ocena efektywności ekonomicznej testowanych autobusów:

<i>Parametr</i>		<i>Solaris</i>	<i>AMZ Kutno</i>	<i>BYD</i>
jednostkowe zużycie energii	kWh/km	0,83	1,00	1,33
dlugość autobusu	m	9,0	10,0	12,0
energia jedn./metr długości	kWh/m	0,092	0,100	0,111
masa własna	tony	10,200	11,500	13,875
energia jedn./tonę masy wł.	kWh/t	0,081	0,087	0,096
ilość pasażerów (wg dow.rej.)	szt.	52	83	61
energia jedn./pasażera	kWh/pas.	0,016	0,012	0,022
potwierdzony przebieg na linii	km	100	170	250
Cena jednostkowa energii elektrycznej	zł/kWh	0,36	0,36	0,36
Koszt jednostkowy energii elektrycznej	zł/km	0,30	0,36	0,48
Autobus porównawczy (zasilany ON)		SANCITY	Jelcz 083	Jelcz 121MB
Zużycie ON	l/100 km	29,8	30,0	36,0
Cena jednostkowa oleju napędowego	zł/l	4,4	4,4	4,4
Koszt jednostkowy oleju napędowego	zł/km	1,31	1,32	1,58
Różnica kosztu jednostkowego energii	zł/km	1,01	0,96	1,1

<i>Lp.</i>	<i>Typ wagonu/autobusu</i>	<i>Jednostkowe zużycie energii [kWh/km]</i>	<i>Jednostkowe zużycie energii w kWh/km na jednego pasażera</i>
Tramwaje			
1.	NGT6	3,5	0,0174
2.	EU8N	3,2	0,0155
3.	GT8S	3,5	0,0192
4.	N8	3,2	0,0155
5.	E1	2,5	0,0166
6.	C3	3,6	0,0123
7.	NGT8	6,2	0,0244
8.	105Na	3,2	0,0256
9.	2x 105Na	6,3	0,0252
10.	405N	6,2	0,0180
Autobusy			
1	Solaris	0,83	0,0160
2	AMZ Kutno	1,0	0,0120
3	BYD	1,33	0,0220

Autobus Jelcz 121M/4CNG

Ilość miejsc pasażerskich: 27 siedzących i 59 stojących

Długość autobusu: 12 metrów

Oblniżona podłoga: część przednia autobusu do II drzwi środkowych

Cena zakupu: 794.000 zł netto

Dostawa: grudzień 2006/styczeń 2007

Zużycie gazu CNG – 56,3 m³/100 km

Cena gazu CNG - 2,77 zł/m³ netto

Koszt paliwa na 1 paskm – 0,01813 zł

Autobus Volvo hybryd na testach w Krakowie (czerwiec 2013 r.)

Volvo hybryd

Długość – 12,0 m

Szerokość – 2,55 m

Masa całkowita - 18000 kg

Masa własna 11870 kg

Max il. pasaż. - 90

Zużycie paliwa w czasie testów w Krakowie - 34,2 l/100 km

Koszt paliwa [zł/km/pasażera] - 0,0167 zł/paskm

Szczegółowe rozliczenie eksploatacji autobusów elektrycznych

Wyszczególnienie	Typ autobusu		
	Solaris Urbino 8.9 LE	AMZ-Kutno CS10E	BYD K9C-1
Linia komunikacyjna	537	537	124, 173, 116, 109
Okres eksploatacji	Od 02 stycznia do 13 stycznia 2013 r.	08 lutego 2013 r. do 18 lutego 2013 r	Od 21 czerwca 2013 r. do 30 czerwca 2013 r
Ilość wykonanych km	698	976	1838

Wnioski:

Przeprowadzone testy autobusów elektrycznych o napędzie elektrycznym potwierdziły przydatność takich rozwiązań w pojazdach komunikacji miejskiej, które przyczyniają się do eliminacji spalin na obszarze eksploatacji.

Wymagane jest jeszcze rozwiązanie szeregu problemów ograniczających ich użytkowanie, a w szczególności:

- możliwości magazynowania większej ilości energii elektrycznej,
- zwiększenie liczby przewożonych pasażerów (zmniejszona ilość z powodu przewożonych akumulatorów),
- znalezienie kompromisu w rozplanowaniu wnętrza autobusu z powodu przewożonych akumulatorów, które zajmują każde wolne miejsce,
- materiały zastosowane w pojazdach muszą być bardziej powszechne, a nie odpowiadać technice „kosmicznej”;

Jako wniosek końcowy z przeprowadzonych testów może być przyjęcie zasilania elektrycznego jako kierunku do dalszego zainteresowania i wprowadzenia takiego pojazdu do eksploatacji w rzeczywistych warunkach eksploatacji. Jednak ostateczna decyzja powinna być podjęta po zebraniu większych doświadczeń z eksploatacji takich pojazdów. Na obecnym etapie dostępna jest zbyt mała ilość informacji, aby można było podejmować decyzje wiążące działalność MPK przez najbliższe kilkanaście lat. Nie ma w Polsce ani w Europie firmy, która by posiadała doświadczenia w eksploatacji autobusów elektrycznych. Nawet europejscy producenci autobusów podkreślają, że ich pojazdy są prototypami na etapie ciągłego doskonalenia. Jedynie producent z Chin chwali się, że dostarczył takich pojazdów już ponad tysiąc i wszystkie jeżdżą w komunikacji miejskiej, ale jest to trudne do zweryfikowania.

Uwzględniając obecny stan zaawansowania technologii zasilania elektrycznego w poszczególnych typach dostępnych na rynku autobusów, wskazane byłoby przeprowadzenie dłuższych testów eksploatacyjnych w rzeczywistych warunkach komunikacji miejskiej i na tej podstawie wyciągnięcie ostatecznej decyzji. Najlepiej by było, gdyby takie testy możliwe były równocześnie, w tych samych warunkach atmosferycznych i w podobnych warunkach komunikacyjnych. Przedmiotem takiej oceny powinny być inne parametry techniczne autobusu poza układem napędowym. Większość firm oferujących autobusy elektryczne nie dostarczała żadnych pojazdów do MPK i z tego powodu ich produkty nie są jeszcze dokładnie znane. W zakresie technicznym i organizacyjnym takie testy są możliwe do wykonania w ciągu przyszłego roku. Na obecnym etapie znajomości tematu istnieją możliwości przeprowadzenia kilkumiesięcznych testów eksploatacyjnych takich autobusów jak: Solaris (Polska), AMZ Kutno (Polska), SOR (Czechy), BYD (Chiny), jednak ich potwierdzenie wymaga przeprowadzenia rozmów z ich producentami.